Dirk Visser

De aansprakelijkheid van de provider

Het aanbieden van informatie op het Internet (of in enig ander open netwerk) is een vorm van openbaarmaken. Het openbaarmaken van auteursrechtelijk beschermde informatie is op grond van de auteurswet, behoudens enkele uitzonderingen, niet toegestaan zonder toestemming van de auteursrechthebbende. Wanneer dit toch gebeurt kan de auteursrechthebbende daar tegen (in rechte) optreden. De vraag is echter: tegen wie? Wie is aansprakelijk voor overtreding van de auteurswet door openbaarmaking op het Internet?

Over de kwestie van de aansprakelijkheid[1] is in Nederland tot nu toe één rechterlijke uitspraak bekend, te weten die in de zaak van de Church of Scientology[2] tegen een groot aantal Internet service providers en één content of information provider.

Dat deze laatste, de 'inhoud bepaler', aansprakelijk is (en werd gehouden) voor de door hem, in dit geval: haar,[3] gekozen informatie is niet erg verbazingwekkend. Zijn of haar positie is vergelijkbaar met die van de redactie van een krant: de redactie beslist over de inhoud en is daar dus voor verantwoordelijk.

Voor de service providers geldt dat het minder duidelijk is of zij (mede) aansprakelijk zijn of zouden moeten zijn. De President van de Haagse rechtbank was van mening 'dat zij niet meer doen dan gelegenheid geven tot openbaarmaking en dat zij in beginsel geen invloed kunnen uitoefenen op of zelfs maar kennis dragen van datgene wat diegenen die via hen toegang tot het Internet hebben gekregen daarop uitdragen. In beginsel is er daarom geen aanleiding hen aansprakelijk te houden voor onrechtmatige – bijvoorbeeld op auteursrechten van derden inbreuk makende – handelingen van gebruikers.'

De President vervolgde: 'Een aansprakelijkheid zou aangenomen kunnen worden in een situatie waarin onmiskenbaar duidelijk is dat een publicatie van een gebruiker onrechtmatig is en waarin redelijkerwijs mag worden aangenomen dat zulks ook bij de [...] provider bekend is, bijvoorbeeld doordat deze op een en de ander is geattendeerd. In een dergelijke situatie zou wellicht van de [...] provider verlangd kunnen worden dat hij tegen de betrokken gebruiker optreedt.'

De voorlopige conclusie die uit deze uitspraak – en uit de rechtsgeleerde commentaren – getrokken kan worden is dat de service provider pas aansprakelijk is vanaf het moment dat hij op de hoogte is gesteld van het feit dat er een auteursrechtinbreuk op zijn server plaatsvindt. Voorlopig kan er verder vermoedelijk van worden uitgegaan dat de access provider die slechts de toegang tot het Internet verschaft niet aansprakelijk is, terwijl de information provider, zoals gezegd, in beginsel altijd aansprakelijk is.

Bibliotheken die op het Internet actief zijn of worden bepalen zelf wat zij daar aanbieden en zullen daarmee over het algemeen de rol van information provider hebben. Zij zijn dan steeds aansprakelijk en dienen daar terdege rekening mee te houden.

Service provider:	degene die het voor anderen mogelijk maakt hun informatie op het Internet aan te bieden.
Content of information provider:	degene die de inhoud vaststelt van de informatie die op een bepaalde plaats (site) op het Internet wordt aangeboden.
Access provider:	degene die anderen toegang verschaft tot het Internet.

Noten

[1] Aansprakelijkheidskwesties in verband met het strafrecht (discriminatie, (kinder)porno en dergelijke) blijven hier buiten beschouwing.

[2] Pres. Rb. 's-Gravenhage 12 maart 1996, *Computerrecht* 1996 p. 73 met noot D.W.F. Verkade, *Mediaforum* 1996, p. B59 met noot D.J.G. Visser op p. 61, *AMI* 1996, p. 96 (Scientologykerk/XS4all c.s).

[3] Mevrouw Karin Spaink was de inhoudelijke aanbieder van het document waarop de Scientology-kerk auteursrecht claimde. Omdat Spaink voor de zitting haar site had veranderd en nog slechts citaten uit het bewuste document aanbood, werden de vorderingen van Scientology jegens haar overigens afgewezen.